

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR del. Zygmunt Drożdżejko

Protokolant: Karolina Lipka

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa *K. C., N. C., J. C. (1), W. C.*

przeciwko *Towarzystwu (...) SA w W.*

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powoda K. C. kwotę 60 000zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 10 lutego 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r., a od dnia 01 stycznia 2016r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

II. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powódki N. C. kwotę 20 000zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 12 kwietnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r., a od dnia 01 stycznia 2016r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

III. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powódki J. C. (1) kwotę 20 000zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 12 kwietnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r., a od dnia 01 stycznia 2016r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

IV. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powoda W. C. kwotę 20 000zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 12 kwietnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r., a od dnia 01 stycznia 2016r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

V. w pozostałej części powództwo oddala;

VI. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. kwotę 7 590zł (siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów sądowych;

VII. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. – z zasądzonego w pkt I roszczenia – na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 2 000zł (dwa tysiące złotych) tytułem kosztów sądowych;

VIII. ***nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. – z zasądzonego w pkt II roszczenia – na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 500zł (pięćset złotych) tytułem kosztów sądowych;***

IX. ***nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. – z zasądzonego w pkt III roszczenia – na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 500zł (pięćset złotych) tytułem kosztów sądowych;***

X. ***nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. – z zasądzonego w pkt IV roszczenia – na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 500zł (pięćset złotych) tytułem kosztów sądowych;***

XI. ***w pozostałej części kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa;***

XII. ***koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.***

Sygn. akt I C 1404/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14.01.2016r.

Powodowie K. C., N. C., J. C. (1), W. C. wystąpili przeciwko (...) S.A. w W. z pozwem o zapłatę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz zasądzenia kosztów procesu.

K. C. domagał się kwoty 100 000 zł z odsetkami od dnia 10.02.2013r. do dnia zapłaty.

N. C. domagała się kwoty 30 000 zł z odsetkami od dnia 12.04.2014r. do dnia zapłaty.

J. C. (1) domagała się kwoty 30 000 zł z odsetkami od dnia 12.04.2014r. do dnia zapłaty.

W. C. domagała się kwoty 30 000 zł z odsetkami od dnia 12.04.2014r. do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie podano, że w dniu 04.12.2009 roku w miejscowości B. kierujący samochodem R. (...) – J. W. jadąc z nadmierną prędkością wynoszącą ok. 91 km/h (przy dozwolonej 50 km/h) wykonując manewr wyprzedzania zjechał prowadzonym przez siebie pojazdem na lewy pas ruchu, gdzie potrącił pieszą J. C. (2), która na skutek odniesionych obrażeń zmarła w dniu 06.12.2009 roku.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 15.07.2007 roku Sąd Rejonowy w Myślenicach uznał J. W. winnym przestępstwa z art. 177 § 2 k.k.

Skutkiem śmierci powodowie doznali krzywdy, albowiem byli bardzo związani z J. C. (2).

Jako podstawę dochodzonego roszczenia powodowie wskazali przepis art. 446 § 4 k.c.

Strona pozwana (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Strona pozwana wskazała, że brak jest uzasadnienia do przyznania zadośćuczynienia albowiem pomiędzy powodami a zmarłą nie było aż tak silnych związków uczuciowych. Ponadto wskazano, że odsetki winny być zapłacone od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Myślenicach prawomocnym wyrokiem z dnia 15 lipca 2010 roku uznał oskarżonego J. W. winnego popełnienia czynu stanowiącego występki z art. 177 § 2 k.k. polegającego na tym, że w dniu 04 grudnia 2009 roku w miejscowości B. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób że kierując samochodem marki R. (...), nr rej. (...) na drodze nr (...) od strony M. w kierunku D. jadąc z nadmierną prędkością – około 91 km/h przy administracyjnie dozwolonej prędkości dla terenu zabudowanego 50 km/h oraz wykonując manewr wyprzedzania bez należytego rozeznania sytuacji na drodze oraz w bezpośredniej bliskości lewego pobocza zjechał prowadzonym przez siebie pojazdem na lewy pas ruchu, gdzie potrafił idącą lewą stroną drogi w rejonie lewej krawędzi jezdni pieszą J. C. (2), która na skutek odniesionych rozległych obrażeń wielonarządowych zmarła w dniu 06 grudnia 2009 roku.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 15 lipca 2010 roku w sprawie II K 263/10)

Zmarła J. C. (2) w dacie śmierci miała lat 62. K. C. był synem J. C. (2). Ma on własną rodzinę – żonę i trójkę małoletnich dzieci. W chwili śmierci matki miał 41 lat.

N. C. w chwili śmierci babci miała 11 lat. J. C. (1) w chwili śmierci babci miała 10 lat. W. C. w chwili śmierci babci miała 6 lat.

(dowód: odpis skr. aktów stanu cywilnego k.26- 29)

K. C. bardzo przeżył śmierć matki. Mimo posiadania własnej rodziny utrzymywał bliskie kontakty z matką. Często ją odwiedzał. Powód K. C. po śmierci matki doświadczył zaburzeń po stresie traumatycznym o charakterze chronicznym. Wykazuje znaczne niedostosowanie psychiczne z nasilonymi zaburzeniami adaptacyjnymi, które są spowodowane tragiczną śmiercią matki. Cierpi m.in. na powracanie w pamięci traumatycznego zdarzenia i jego przeżywanie, znaczne obniżenie zainteresowania i motywacji do podejmowania ważnych życiowo działań, wycofanie z relacji interpersonalnych w środowisku społecznym oraz pesymistycznie ocenianie przyszłości i perspektyw życiowych. Istnieje zagrożenie, że powód już nigdy nie powróci do takiego funkcjonowania oraz jakości życia jakie prezentował przed śmiercią matki. Istnieją u niego objawy przedłużonej reakcji adaptacyjnej po przeżycia traumie.

Zmarła J. C. (2) bardzo często opiekowała się i zajmowała swoimi wnukami. Była przez nich bardzo lubiana. Przy czym najmniejszy kontakt – z uwagi na wiek – miała z W. C..

Powódka N. C. wskutek śmierci babci doznała traumatycznego przeżycia, które wywołało u niej silne reakcje afektywne m.in. przerażenie, smutek, płacz. Wpłynęło to niekorzystnie na jej rozwój emocjonalny. Miała kłopoty z koncentracją. Nadal wspomina babcię. Nie występują u niej zakłócenia czynności psychicznych.

Powódka J. C. (1) wskutek śmierci babci doświadczyła trudnego i bolesnego przeżycia, które wywołało smutek, żal, poczucie straty bliskiej osoby. Słabo rozumiała śmierć babci. Nie występują u niej zakłócenia czynności psychicznych.

Powód W. C. wskutek śmierci babci nie doznał psychicznego cierpienia. Nie występują u niej zakłócenia czynności psychicznych.

(dowód: zeznanie świadka M. C. – k. 130-131, zeznanie świadka M. S. k. 129-130, częściowo zeznanie świadka D. K. k. 129, zeznanie świadka K. H. k. 128, zeznanie świadka A. J. – k. 127-128, zeznanie powoda K. C. – k. 131-132), Zeznania świadka M. S. k.129-130, opinia biegłego psychologa E. Ł. k. k. 157-178, opinia biegłego psychiatry E. S. k.193-198)

Pismem z dnia 21.01.2013r. strona pozwana odmówiła powodowi K. C. wypłaty kwoty 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

(dowód: pismo (...) S.A. z 21.01.2013 roku – k.68,)

Pismami z dnia 25.02.2014r. wezwano stronę pozwaną do zapłaty zadośćuczynienia na rzecz małoletnich powódek N. C., J. C. (1), W. C.. Strona pozwana pismami z dnia 27.03.2014r. odmówiła wypłaty zadośćuczynienia.

(dowód: wezwania do zapłaty k.69-80; pisma (...) S.A. z 27.03.2014 roku k.81-86)

J. C. (2) nie przyczyniła się do zaistnienia wypadku z dnia 04 grudnia 2009 roku albo jego skutków w postaci nasilenia obrażeń jej ciała. W chwili potrącenia znajdowała się na jezdni (tuż przy jej lewej krawędzi), ale mogła zostać uderzona lewym lusterkiem samochodu R., gdyby znajdowała się na poboczu, gdyż w chwili wykonywania manewru wyprzedzania to lewe lusterko znajdowało się nad poboczem.

(dowód: opinia biegłego sądowego do spraw rekonstrukcji wypadków drogowych i techniki samochodowej mgr. inż. A. R. – k. 292-303 z akt I C 1427/14)

Ocena dowodów:

Sąd nie dał wiary zeznaniom D. K. w części w której zeznawała, że dla powoda ważniejsza była matka niż jego najbliższa rodzina tj. żona i dzieci. Powód i świadkowie przedstawiają powoda jako normalną osobę, wrażliwego syna, męża i ojca. Rodzina powoda to normalnie funkcjonująca rodzina. Zasady doświadczenia zaś wskazują, że w normalnych rodzinach to jednak współmałżonek i dzieci są najważniejsze, a nie matka.

W pozostałym zakresie sąd dał wiarę zeznaniom świadka D. K. oraz dał wiarę zeznaniom pozostałych świadków i powoda. Ich zeznania są spójne i logiczne. Znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym w szczególności w opiniach biegłych, a ponadto są zgodne z zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd uznał opinie biegłych za przekonujące. Opinie są logiczne, a wnioski zostały należycie wyjaśnione. Odnośnie opinii biegłego A. R. to należy wskazać, że pozwoliła ona przede wszystkim ustalić sporną okoliczność ewentualnego przyczynienia się J. C. (2) do wypadku. Biegły sądowy w sposób wyczerpujący wyjaśnił dlaczego przyczyną wypadku było nieprawidłowe postępowanie kierowcy samochodu R. J. W., który z uwagi na znaczne (o 43 km/h) przekroczenie dozwolonej administracyjnie prędkości utracił możliwość pełnego wyhamowania za pieszą oraz uniknięcia jej potrącenia. Biegły wyjaśnił również dlaczego fakt, że piesza nie poruszała się samym poboczem, lecz tuż przy krawędzi jezdni – nie miał wpływu na zaistnienie wypadku. Sąd uznał sporządzoną w sprawie opinię za przekonującą. Opinia nie była przedmiotem zarzutów stron postępowania.

Sąd oddalił wniosek o skierowanie zarzutów do biegłego E. Ł., albowiem opinia biegłego wprawdzie wyjaśnia pewne kwestie, ale nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie wynika z niej aby cierpienia powodów odbiegały w znaczący sposób od cierpień osób znajdujących się w podobnej sytuacji. Czym jest śmierć osób bliskich to jest fakt powszechnie znany. Każdy z nas musi się zmierzyć ze śmiercią najbliższych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie brak było sporu co do okoliczności, iż strona pozwana odpowiada co do zasady za szkodę w związku z zaistniałym wypadkiem komunikacyjnym – na podstawie art. 822 §1 k.c. i art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. jedn. Dz.U.2013.392 z póź.zm.). Legitymacja do występowania bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi wynika z treści przepisu 822 §4 k.c.

Ustawodawca w art. 446 § 4 kc stanowi, że członkom najbliższej rodziny przysługuje zadośćuczynienie za doznaną krzywdę. Należy tutaj podkreślić, że nie jest to zadośćuczynienie za śmierć tylko za krzywdę wynikającą z faktu śmierci.

Wskazane roszczenie ma na celu kompensację doznanej krzywdy, tj. złagodzenie cierpienia wywołanego śmiercią osoby bliskiej oraz pomoc osobie pokrzywdzonej w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym rzeczywistości. Zgodzić się należy z poglądem, że określenie obiektywnych kryteriów przyznania zadośćuczynienia jest kwestią niezwykle trudną, albowiem mamy w tym aspekcie do czynienia z elementami zupełnie nieuchwytnymi i niemożliwymi do przybliżonego nawet obliczenia. Śmierć członka rodziny zawsze wywołuje cierpienie spowodowane

utrata osoby bliskiej, głęboki ból, którego natężenie zależy od uczucia jakim darzono zmarłego. Doświadczenie życiowe nadto wskazuje, że śmierć osoby bliskiej wywołuje w położeniu pozostałych członków rodziny zmiany, które są samoistnym źródłem mniej lub więcej trwałych krzywd i cierpień. Krzywdą w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. jest samo cierpienie wywołane śmiercią osoby bliskiej, przy czym w literaturze i orzecznictwie sądowym zwraca się uwagę, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności do jej akceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. wyrok SN z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254).

W wyniku wypadku z dnia 4.12.2009r. śmierć poniosła J. C. (2). Była ona matka powoda K. C., z którą był on bardzo związany. Powód bardzo często, praktycznie codziennie, odwiedzał matkę, opiekował się nią, rozmawiał z nią. Bardzo przeżył jej śmierć. Ich więzy bliskości należą do najsilniejszych i do najbliższych, które nigdy nie wygasają. Nigdy nie wygasają ale jednak ulegają osłabieniu, poprzez dorastanie i założenie własnej rodziny, która staje się najważniejsza. W pewnym momencie to żona i dzieci własne stają się najważniejsze. To im się człowiek poświęca. Na osłabienie więzi wpływa również przeprowadzenie się do innego domu. Jest to naturalny cykl życia. Naturalnym jest również fakt umierania osób starszych i z tym musi się zmierzyć każdy człowiek i jego rodzina. Powód był osobą dorosłą (41 lat), założył własną rodzinę - ma żonę i trójkę dzieci. Nie mieszkał z matką. W chwili śmierci J. C. (3) miała 62 lata, a więc była osoba w podeszłym wieku. Niestety ale w tym wieku ludzie już zaczynają umierać. Oczywiście J. C. (2) mogła jeszcze żyć nawet i 20 lat, tym niemniej 62 lata to już podeszły wiek. Sąd uwzględnił również fakt, że J. C. (2) generalnie była zdrowa. Nie chorowała na jakieś choroby, które są najczęstszą przyczyną śmierci. Owszem miała różne dolegliwości, ale nie stwarzały one bezpośredniego zagrożenia życia. Świadczy to o tym, że zachodziło duże prawdopodobieństwo, że J. C. (2) jeszcze przez długi okres czasu mogła żyć.

Powódki N. C., J. C. (1) i W. C. to wnuki J. C. (2). Zatem jest to już dalsze pokrewieństwo niż rodzice-dzieci, ale mimo wszystko bardzo bliskie. Babcia jest dla wnuków kimś bardzo ważnym i wyjątkowym. Oczywiście rola dziadków i więzy mogą być różne w relacji wnuki-dziadkowie, czasami dziadkowie zastępują rodziców (jeżeli ich nie ma) wtedy relacje te zbliżają się do relacji dzieci-rodzice. W przedmiotowej sprawie powodowie mieli i mają jednak kochających rodziców, a zatem to oni byli najważniejsi dla nich. Babcia opiekowała się nimi, ale jednak to była dobrowolna pomoc, duża, ale jednak incydentalna. Sąd wziął również pod uwagę fakt, że z różnych względów dziadkowie powodów od strony matki nie mogli się nimi zajmować, oraz że mąż zmarłej z uwagi na stan zdrowia też nie mógł się nimi zajmować. Zatem J. C. (2) była tak naprawdę jedyną babcią powodów. Sąd nie znalazł podstaw do różnicowania powodów z uwagi na emocjonalną więź z J. C. (2). Wprawdzie śmierć najbardziej przeżyła N., a zdecydowanie najslabiej W., ale wynika to z różnicy wieku. Zatem krzywda W. polega na tym, że nawet nie miał możliwości poznać tego czym jest kochająca i troskliwa babcia.

Biorąc powyższe pod uwagę sąd uznał, że właściwa kwota zadośćuczynienia to kwota 60 000 zł dla powoda K. C., a dla N. C., J. C. (1) i W. C. to kwota po 20 000 zł.

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. i zasądził odsetki ustawowe od dnia 10.02.2013r. w przypadku K. C. i od 12.04.2014r. w przypadku pozostałych powódek. O odsetkach od 1.01.2016r. Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 2 kc wg. stanu obowiązującego od 1.01.2016r.

Co do zarzutów pozwanego, że odsetki powinny być zasądzone od dnia wydania wyroku to należy wskazać, że tego poglądu nie sposób zaakceptować. Należy wskazać, że wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, a deklaratoryjny. Zatem zasądzenie odsetek od dnia wyroku w istocie rzeczy stanowiłoby umorzenie odsetek. Krzywda powstaje wskutek śmierci danej osoby i roszczenie o zadośćuczynienie staje się wymagalne z chwilą wezwania (art.455kc). Ubezpieczyciel ma obowiązek wypłaty zadośćuczynienia niezwłocznie, ale najpóźniej w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody. Należy również podkreślić, że sąd wycenił krzywdę na dzień zdarzenia, a więc śmierci J. C. (2).

W przedmiotowej sprawie strona pozwana pismem z dnia 21.01.2013r. odmówiła powodowi K. C. wypłaty zadośćuczynienia, a pozostałym powodom pismami z dnia 27.03.2014r. Skoro w tych dniach odmówiono wypłaty to oznacza, że w tych dniach można było podjąć prawidłową decyzję. Zatem w tych dniach roszczenie powodów stało się wymagalne. Powodowie dochodzili odsetek od późniejszego dnia, a więc sąd uwzględnił daty rozpoczęcia naliczania odsetek, te które wskazali powodowie.

O rozliczeniu kosztów procesu sąd orzekł na zasadzie art. 100 kpc.

Powód K. C. wygrał co do kwoty 60 000 zł, a przegrał co do kwoty 40 000 zł. Powoda obciąża więc kwota 2000 zł (5% z 40 000 zł), a pozwanego 3000 zł (5 % z 60 000 zł).

Pozostali N. C., J. C. (1) i W. C. wygrali każdy co do kwoty 20 000 zł, a przegrali każdy co do kwoty 10 000 zł. Każdego z powodów obciąża więc opłata 500 zł (5% z 10 000 zł), a pozwanego łącznie 3000 zł (5 % z 20 000 zł x 3).

Ujmując sprawę globalnie to powodowie wygrali/przegrali w relacji 63 %/ 37 %. Wydatki w sprawie wyniosły 3317,30 zł. Zatem powodów obciąża kwota 1227,30 zł (37 % z 3317,30 zł), a pozwanego 2090 zł (63 % z 3317,30 zł).

Sąd wydatkami, które winni ponieść powodowie obciążył Skarb Państwa na zasadzie art. 113.4. ustawy „o kosztach sądowych w spawach cywilnych” (punkt XI wyroku)

Podsumowując powód K. C. ma do uiszczenia kwotę 2000 zł, a pozostali powodowie każdy po 500 zł. Sąd nakazał ściągnąć te kwoty z zasądzonego roszczenia na zasadzie art. 113.2. ustawy „o kosztach sądowych w spawach cywilnych” (punkty VII – X wyroku).

Stronę pozwana obciążają – w sumie – koszty w wysokości 8090 zł (6000 zł opłata i 2090 zł wydatki). Sąd obniżył ta kwotę o 500 zł (uiszczona zaliczka) i nakazał ściągnąć od strony pozwanej kwotę 7590zł na zasadzie art. 113.1. ustawy „o kosztach sądowych w spawach cywilnych” (punkt VI wyroku).

Sąd wzajemnie zniósł koszty należne między stronami w szczególności wynagrodzenie pełnomocników biorąc pod uwagę wyniki postępowania.

Mając powyższe na uwadze orzec należało jak w sentencji wyroku.